

СУЧАСНІ ФОРМИ ІНТЕГРАЦІЇ ДОПРОФІЛЬНОЇ, ПРОФІЛЬНОЇ ТА ВИЩОЇ ШКОЛИ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Березинська Н.О.

старший викладач кафедри німецької мови

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

КУЛЬТУРА ПРАЦІ В МАЛОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ НІМЕЧЧИНИ ЯК АСПЕКТ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Анотація. У статті розглядаються особливості тематики текстів, пов'язаних з малим підприємництвом у Німеччині. Пропонується застосування подібної тематики для розвитку професійних якостей студентів економічних спеціальностей у процесі навчання іноземної мови. Одним із аспектів таких текстів є особливості культури праці.

Abstract. The article deals with the peculiarities of the subject of texts about small business (micro-entrepreneurship) in Germany. It is proposed to use such topics for students of economic specialties in the process of learning a foreign language for the development of professional skills. One of the aspects of such texts is the peculiarities of the work culture.

Ключові слова: іноземна мова, Німеччина, мале підприємництво, тексти, культура праці.

Key words: foreign language, Germany, small-scale enterprise, texts, work culture.

Постановка проблеми. Використання оригінальних текстів іноземною мовою в процесі навчання може набувати значення в тому випадку, коли з'являються нові потреби в професійній діяльності та у житті фахівця. Зростання кількості міжнародних контактів, зокрема, контактів, які стали можливими завдяки різноманітним інформаційним технологіям, підвищує значення іншомовних оригінальних текстів у навчальному процесі. Студенти економічних спеціальностей можуть бути орієнтовані на здобуття широких знань та на формування вмінь у роботі з іншомовними текстами, якщо вони бачать свою майбутню діяльність пов'язаною з міжнародними контактами.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Мале підприємництво розглядається в наукових дослідженнях із різних точок зору. Значні дослідження присвячені загальним особливостям малого підприємництва в сучасну інформаційну епоху [6]. Мале підприємництво може розглядатись у контексті інтеграційних процесів у сучасній Європі [5]. Дослідники звертають увагу на необхідність розвитку та підтримку певних видів робіт, які можуть виконувати тільки люди, як на елемент діяльності, пов'язаної з малим підприємництвом [2, с. 6]. Досліджуються культурні особливості малого підприємництва, зокрема, у Німеччині. Такі дослідження охоплюють багато аспектів діяльності, пов'язаної з наданням послуг та з виробництвом товарів підвищеної якості з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб споживачів [1; 3]. Формування уявлення про мале підприємництво та підвищення значення малого підприємництва є однією з тем текстів засобів масової інформації [4].

Виклад основного матеріалу дослідження. У нашій статті ми розглянемо особливості малого підприємництва в Німеччині, пов'язані з діяльністю осіб, які мають традиційну для Німеччини професійну кваліфікацію майстра. Майстер

(Meister) — це найвища професійна кваліфікація, яку можна здобути у Німеччині особам, які зайняті ремісничою діяльністю, тобто діяльністю, яка пов'язана переважно з роботою, яку може виконувати тільки людина (самостійно або із застосуванням засобів механізації). Це професії, спрямовані на задоволення безпосередніх потреб людини. Така робота не має бути автоматизована та перетворена у галузь масового виробництва. У ремісничій діяльності в більшій мірі, ніж в інших видах виробництва, можуть бути враховані індивідуальні особливості (бажання, потреби) конкретної людини та її безпосереднє оточення (особливості побутових речей, приміщень тощо).

Майстер у галузі ремісничої діяльності, який має відповідні професійні знання, уміння, навички, здобуті в процесі тривалого професійного навчання та професійної діяльності, підтверджені на спеціальних іспитах, які приймаються досвідченими компетентними фахівцями під контролем ремісничих палат (Handwerkskammer), може задовольнити потреби клієнта за своєю спеціалізацією із забезпеченням високої якості виробів та / або послуг. Під поняттям якості в такому випадку розуміють не тільки відповідність продукції відповідним фізичним параметрам, але і зручність користування речами, їхню безпеку, а також нерідко і естетичні якості.

У діяльності майстрів, які працюють у ремісничій галузі, значна увага також приділяється підготовці учнів. У засобах масової інформації Німеччини часто підкреслюється, що саме в діяльності майстрів ремісничої галузі підготовка учнів та підмайстрів є найбільш ефективною [4]. Це є багатовіковою традицією в Німеччині, а також забезпечується вимогами до екзаменів на здобуття професійного звання майстра. Такі екзамени поряд із перевіркою наявності у претендентів практичних умінь та теоретичних знань за фахом передбачають ще і наявність знань та вмінь з організації навчання учнів. Значна увага у такому навчанні приділяється індивідуальній практичній роботі, а також вихованню професійних якостей майстра, обумовлених специфікою його діяльності.

До екзаменів на звання майстра в Німеччині належить також і перевірка загальнооекономічних знань та знань з організації виробництва. Майстер, як правило, самостійно організовує свою роботу, яку здійснює один або за допомогою декількох помічників (підмайстрів, учнів, фахівців, які забезпечують виконання робіт, які не належать до спеціалізації майстра, але можуть бути необхідними для виконання окремих замовлень). До культури праці в ремісничій діяльності належить також і професійне та міжособистісне спілкування людей, які спільно працюють та зацікавлені в ефективному виконанні замовлень.

У складній економічній ситуації, в умовах масового виробництва та широкої пропозиції різноманітних товарів та послуг набуває значення пошук платоспроможних клієнтів (замовників). Поряд із постійними клієнтами, знайомими майстру особисто, спостерігається тенденція пошуку клієнтів за допомогою Інтернету. Продукція може пропонуватись, а замовлення прийматись за допомогою інформаційних можливостей Інтернету, а вироби надсилатись клієнту поштою або кур'єрською доставкою. Особливості пошуку клієнтів та комунікація в сфері малого підприємництва можуть бути предметом додаткових міждисциплінарних досліджень.

Особливості культури праці у малому підприємстві віддзеркалюються у різних текстах, що публікуються у засобах масової інформації та у спеціалізованих виданнях. Незважаючи на широкі можливості для ознайомлення з різноманітнішою інформацією іноземною мовою, переважно за допомогою Інтернету, слід приділяти увагу цілеспрямованому навчанню, особливо в процесі вивчення німецької мови. Пошук цікавих текстів є додатковим завданням педагога. Тексти за тематикою малого підприємства в Німеччині можуть бути цікавими і корисними для студентів економічних спеціальностей. Мале підприємство, як правило, безпосередньо торкається повсякденного життя людини, у текстах подібної тематики ми зустрічаємо живих людей на відміну від формалізованих, насичених статистичними матеріалами та формулами текстів про велику економіку. Тексти, пов'язані з таким явищем, як професійна кваліфікація майстра в Німеччині, можуть містити інформацію про історію та традиції ремісничої діяльності в Німеччині, проблеми індивідуальної підготовки фахівця, його особисті зацікавлення, особливості спілкування з клієнтами [7; 8]. Такі тексти можливо застосовувати під час занять з німецької мови. Тематика є доступною для студентів навіть з невеликим досвідом навчання іноземної мови. Форма та зміст цих текстів дозволяє використовувати їх для читання, перекладу, усного мовлення (наприклад, розповідь майстра про різноманітні аспекти його роботи, діалог з клієнтом, елементи промов під час урочистих заходів, пов'язаних із присвоєнням кваліфікації майстра, ювілейними датами заслужених працівників). Можливим є також укладання комбінованих матеріалів, де різні типи текстів поєднуються з ілюстраціями, наприклад, старовинні зображення, пов'язані з діяльністю майстрів, зразки продукції та різні форми роботи майстрів, традиційні атрибути та одяг різних ремісних об'єднань та спілкування з замовниками. Такі матеріали можуть укладатись студентами в електронній формі для проведення усних презентацій із демонстрацією наочних матеріалів. Заняття з німецької мови з використанням подібних текстів та прийомів можуть стати більш цікавими, живими, орієнтованими на спеціальність студентів.

Висновки. Тексти німецькою мовою, присвячені питанням малого підприємства, опубліковані у спеціалізованих виданнях, засобах масової інформації або у ресурсах Інтернету можуть використовуватись у процесі навчання іноземної мови студентів економічних спеціальностей. Перспективним для подальших досліджень може бути визначення форми та змісту текстів розглянутої тематики для використання в навчальному процесі з урахуванням економічної спеціалізації студентів, їх індивідуальних особливостей, професійних та життєвих планів.

Література

1. Березинська Н.О. Інформаційні технології в дослідницькій роботі студентів-економістів (на прикладі досліджень економічних аспектів підготовки майстрів в Німеччині) / Н. О. Березинська // *Monografia pokonferencyjna. Science, research, development. Pedagogy* №9 (Познань, 29.09.2018–30.09.2018). — Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2018. — С. 33–35.

2. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій / Е. Бріньолфссон, Е. Макафі. — Київ: К. FUND, 2016. — 236 с.

3. Павловська Л.І. Почесні професійні звання в Німеччині — перекладацький та виховний аспекти (на прикладі звань «Meister» та «Oberingenieur») / Л. І. Павловська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Перекладознавство та міжкультурна комунікація». Випуск 2. — Херсон: ХДУ, «Видавничий дім «Гельветика», 2018. — С. 103–106.

4. Павловська Л.І. Реміснича діяльність в текстах засобів масової інформації Німеччини: тематичний аспект / Л. І. Павловська // Monografia pokonferencyjna. Science, research, development №12. Philology, sociology and culturology (Белград, 29.12.2018–30.12.2018). — Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2018. — С. 60–61.

5. Сидорук Т.В. Інтеграційні процеси в сучасній Європі / Т. В. Сидорук. — Львів: Піраміда, 2010. — 350 с.

6. Сирополис Н.К. Управление малым бизнесом: руководство для предпринимателей / Н. К. Сирополис; пер. с англ. — М.: Дело, 1997. — 675 с.

7. Kindt-Matuschek B. Eine Frau, die meisterlich eine Männerdomäne erobert. [Електронний ресурс] // FreiePresse: Regionen. 21.08.2018. Режим доступу: <https://www.freiepresse.de/erzgebirge/schwarzenberg/eine-frau-die-meisterlich-eine-maennerdomaene-erobert-amp10290914>

8. Ramlow E., Scholz D. Meisterabschlüsse in Ost und West im Vergleich / E. Ramlow, D. Scholz // Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis: Sonderheft. — 1991. — S. 54–55.

Воробйова Ж.Ю.

старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність аналізу системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Україні та Європейському регіоні; висвітлено вплив фахівців вищої кваліфікації на соціально-економічний розвиток цих держав, а також оптимізації діяльності національних освітньо-наукових комплексів у світлі вимог Болонського процесу.

Abstract. The necessity of the analysis of research and development departments in post-graduate studies is highlighted. The article focuses on tendency of professionalization of higher education and post-graduate programmes in the EU and Ukraine.

Ключові слова: вища освіта, факультети, науково-дослідні кафедри, професорсько-викладацькі кадри, зміни, розвиток, моделі професійної освіти, первинна освіта, професійна підготовка, тенденція удосконалення, професіоналізації освіти, моделі реформ.

Key words: higher education, faculties, research and development departments, post-graduate studies, changes, development, initial education, improvement, tendency of professionalization of education, models of reforms.